

האופוזיציה האתרוגה

הנושא: מילחה הביטחון. והי מילחה מרצון. הוא נועד להכניס כמה מאות מיליוני לירות. בזהאחריה קמו נואמים מרוב סיעות הבית כדי לתבוע כי יהיה זה מילחההחובה, כלומר — מס חדש. כי צורכי הביטחון, כך אמרו, הם כה חשובים, כה דחופים, עד כי אין להשאיר זאת בגדר מילחהמרצון.

הנואמים היו יפים. הם הביעו את החרדה העמוקה של הנואמים לביטחון המדינה. לכן מעניין בדואי את האזרח לדעת כמה חברייכנסת נכבדים — ובכללם הנואמים עצמם — נכחו באולם בעת ההצבעה על הצעתחוק חשובה, דחופה ומכרעת זו. כשהגיעה שעת ההצבעה, השתמשתי בזכותי ותבעתי כי מוכיר הכנסת ימנה את הקולות, וכך נרשם בפרוטוקול הכנסת כי בהצעה על מילחההביטחון הצביעו 15 חברייכנסת (כולל אני) בעד המילחה, והיב אחד (הופיק טובי) נגד.

כסף הכד: שיש היעשר בכסף 120 חברייכנסת!!!

אולי כדאי לרשום למען ההיסטוריה את רשימת הנוכחים באותה שעה. ובכך, מלבד היו"ר (סנהדראי), סגן שרהאוצר (דינסטיין) ואני נכחו:

רשימת הנוכחים: — מנחם מע"ימפ"ם — 3 מתוך 68 (ברעם, נבי כהן, גז). גח"ל — 1 מתוך 22 (ד"ר). מפד"ל — 1 מתוך 11 (חזני). ליע — 3 מתוך 5 (האזנר, גול, אליעד). אגוי — 2 מתוך 4 (לורנץ וגרוס). מי"ח — 1 מתוך 3 (שוטסק). רק"ח — 1 מתוך 3 (טובי). 1 מק"י (מיקוניס).

יום לפני כן, בעיצומו של הוויכוח על אותו נושא, בשעה 8.55 בערב, נכחו באולם שמונה חברייכנסת.

בכל פרלמנט בעולם, ההצבעה על התקציב היא הצבעה ישירה: כל האופוזיציה נגד כל הקואליציה. כי התקציב הוא הביטל העליון של מדיניות הממשלה בכל השטח. הצבעה בעד תקציב היא למעשה, הודעה עם קו הממשלה לאורך כל החזית.

לכן היתה חשיבות מכרעת לעובדה שנקבעה השבוע. כאשר נערכה ההצבעה הרשמית על תקציבהמדינה לשנת 1969/70, הצביעו נגד התקציב רק שלוש סיעות, המונות יחד 5 חברייכנסת — סיעתנו, רק"ח ומק"י. (לגבי מק"י היתה בעייה: ח"כ מיקוניס לא היה במקומו בעת ההצבעה, ורובים סברו כי נעדר בכוחה. אולם לאחר מכן הודיע כי נכנס בעת ההצבעה, וכי הצביע נגד.)

כל שאר הסיעות המתיימרות להיות באופוזיציה — אגוי ומי"ח — לא הצביעו נגד. אמרתי על כך את הדברים הבאים, כשעליתי לנאום כעבור שעה קלה על מילחה הביטחון: **אורי אבנרי:** סימןהיכיר הראשוני של אופוזיציה פרלמנטרית הוא — הצבעה נגד התקציב. לכן יש משמעות רבה מאוד להצבעה שהיתה כאן זה עתה.

למעשה, לפי הצעה זו, ניתרה סיעתנו — סיעתהיחיד שלנו — כאופוזיציה היחידה בבית הזה. מלבד רק"ח, שהיא בודאי פחות אופוזיציה בישראל מאשר פוזיציה של בריתהמועצות. העובדה שהבית נשאר למעשה ללא אופוזיציה לחלוטין, מלבד סיעתהיחיד קטנטנה אחת — יש לה משמעות מסוכלת ועגומה, שאנו חייבים לעמוד עליה דווקא ביום שבו נולדה בבית הזה סיעת לוויתן, שיש לה בפעם הראשונה בתולדות הכנסת רוב מוחלט בבית.

יוסף פישר: טוב שלא אמרה כריש. **אורי אבנרי:** במיקרה זה ההבדל בין כריש לבין לוויתן, בין דג ובין יונק, הוא לא נליכך גדול. שניהם טורפים.

מדד יוקר המימסד

"חוק המקדמה" בא להסמיך את הר ממשלה להדפיס 600 מיליון ל"י חד-שות, עם כל הסכנה האינפלציונית הכי רוכה בכך, כדי לממן את התקציב. כל הנית, מהמרכז החופשי ועד מק"י הצביע בעד זה. אנו הצבענו נגד, והסברנו: **אורי אבנרי:** ... כשם שאיננו מקבילים את המושכלההראשון שלא יתכן שלום וזוה לא תלוי בנו, כך איננו מקבלים את הר מושכלההראשון שאיננו מקבילים את התקי ציב.

שרף

ליים. אבל מלבד כל אלה, יש עוד סכומים גדולים בתקציב, שאפשר לחסוך בהם. להוצאות אלה קראנו, כנאמינו על התקציבים הקודמים, בשם "מדר יוקר המימסד".

מה קרה למשל. לאבטלה הסמוייה? מה קרה לאותה אלפי הפקידים, ששרהאוצר הקודם, וגם שרהאוצר הנוכחי, הכריזו בפה מלא שהם בלתינהוצים במנגנון הציבורי, שהם מכבידים על המנגנון הממשלתי. איזו הצדקה יש לממשלה להחעלם מעובד זה זו דווקא השנה? לא תיתכן מתאימה יותר לסיחרון בעייה זו! האם יכולה להיות שנה יותר טובה ומתאימה לכך?

המשך זועק לדיים עובדות. מערכה הביטחון זועקת לדיים עובדות. עבודות ביטחוניות חיוניות אינן מבוצעות בגלל מחסור במומחים ובעובדים במערכתהביטחון.

ועל כל זה פורשים את המטריה הגדולה של סיכמות הביטחון, אפילו כאשר הביטחון מחייב את ההיפך מזה. בשם הביטחון מנסים ליום להצדיק כל דבר.

גבירתי היושבבראש, אני סבור שאפשר היה להסוך סכומים ניכרים בתקציב. אינני רוצה לומר שיתן להסוך מיליארדים. אני רוצה להיות זהיר. **אבל אין לי ספק שאפשר להסוך מאות מיליונים בתקציב, מבלי להקציב בשום צורך ביטחוני, בשום שירות מוציאאלי, ואף לא בתשלום חובות המדינה. מכיוון שהממשל לא אינה עושה מפילו את המאמץ הקטן ביותר בכיוון זה, אצביע נגד חוק המקדמה.**

משה דיין משתמט

יום אחרי הקמת סיעת מע"ימפ"ם שיש לה רוב מוחלט בכנסת, השיב משה דיין לשאלות. לשאלות רבות ענה בנוסח "אינני יודע", "אינני רוצה להשיב", "אני מסרב להשיב", והתחמק בגלוי מכל דבר שלא נעם לו. ואילו חברי הכנסת, שהוא ירק למעשה בפניהם, ישבו בהבעתפנים של תענוג עילאי, מתמוגגים ומתפעלים מפיקוחו של השר.

כך, למשל, שאלתי אותו אם בעיקבות האמבארגו הצפוי מתכוון הוא לצמצם את משלחתהקניית שלו בפאריס. התשובה: "אינני רוצה להשיב."

לשאלה אחרת, בעניין הודעת ראש עיריית ירושלים כי נציג משרדהביטחון תמך בהקמת האנדרטות לחללים הערביים בעיר, השתמט דיין בגלוי מלתת גיבוי לקולק ולחד זור בפומבי על עמדתו בזכות האנדרטות: **משה דיין:** נציג הצבא הביע את דעתו בעניין זה בוועדהרוזווליו בירושלים. לא ידוע לי על שינויים שחלו בחוותהדעת.

מוות ברפיה

והתפטרות אלון

השבוע הגשנו ארבע הצעות דחופות לסדרהיוזם:

● הפירסומים על התפטרותו של סגן ראשיהממשלה, יגאל אלון, מוועדות שרים, וחילוקיהדיעות בינו ובין ראשיהממשלה.

● הצהרות השר דיין כשידור הטלוויזיה האמריקאית, כי ישראל לא תחזור לגבולותיה הישנים, גם לא במחיר שלום-אמת!

● שיתוף אנשיצבא בחוגים אינפורמטיביים של מפלגת העבודה, וישרוכוב אנשיצבא במאבק הפנימי במפלגת העבודה.

● הפגיעה בנשים ובתלמידות בעת הפגנתהנשים ברפיה, וקברי עת הליכים למניעת הישנות פגעי עות מעין אלה בעתיד.

● שערוורית הכשר הקפוא. מוכן שעל נושאים אלה גם היגשנו שורה של שאלותות.

אורי אבנרי: אם כן, מה היתה חוות

דעתך, כבוד השר? **משה דיין:** אני מניח ששיבות ועדת רוזווליו הן סגורות, ואינני מוסמך למסור מהן ידיעה. בכל מקום, ועדתרוזווליו כפוף פה למשטרה. אם אתה רוצה לדעת מה התרחש בתחומי הוועדה, אני מציע לך להפנות את השאלתה לשר המשטרה, שהוא אחראי לוועדה זו.

אבל ההתנגשות החריפה ביותר היתה בעניין התקריות האחרונות ברצועת עזה. שאלתי מה היו נסיבות המיקרה בי נהרגו ביריות חילים 3 תושבי עזה, ונפצעו ארבעה אחרים, אחרי שהושלך שם רימון. האם האנשים שנפצעו זוהו? בני כמה היו הנפגעים? האם הוברר אם היה קיים קשר בין משלכי הרימון, ובין התושבים שינפצעו? מה הובח ררז האם הודו הרו הנפגעים כי טרם ירו לעב"רם?

דיין

דין היפנה אותי לתשובה על שאלתה אחרת, בה אמר כי החיילים ירו אחרי קניאתאר שברחו. בין 7 הנפגעים היה ילד בן 6, והי

יתר מגיל 17 עד 50. משאלתי הקובעת — אם הוברר שהיה קשר בין הנפגעים ובין משלכי הרימון — הוא פשוט התעלם. (קשה להאמין כי בן 6 השליך רימון!)

אורי אבנרי: כבוד השר, בינתיים היה מיקרה חמור נוסף ברצועתעזה, ברפיה, וגם שם — כמו במיקרה הקודם — לא היו הנפגעים מעורבים במעשההחבלה. כפי שאני מבין מתשובתך, האם לאור כל זאת אין כבוד השר סבור שיש צורך בפירוש פקודותהקבע ברצועתעזה? **היו"ר רבנר:** השאלתה שלך היתה על עזה. זו שאלה אחרת.

אורי אבנרי: אני מדבר על רצועת עזה. זה אותו מפקד, אותו יחידות. **משה דיין:** לא אמרתי, בתשובה לי שאלתה שלך, שהנפגעים לא היו מעורבים בתקיפה. אתה אמרת זאת בשמי.

אורי אבנרי: אם כן, אני שואל. **משה דיין:** אתה אינך שואל. אמרת שאני אמרתי זאת, ואת זה לא צריך לעשות. אני לא אמרתי זאת. אני שונה משאלתה שלך וחוזר על מה שהשבת, ואם אתה מצטט אותי — אני מבקש ממך לדייק, ולא לסלף. אמרתי: הנפגעים זהו. בין 7 הנפגעים היה ילד בן 6, והיתר — מגיל 18 ועד 50. מה שקרה ברפיה אין לו קשר למה שקרה בעזה, ותוכל להגיש שאלתה נוספת. במילים פשוטות: השר פשוט סירב להתייחס לשאלה אם ההרגים היו קשורים במעשההחבלה או לא. מובן שהגשתי מיו שאלות חדות לביורר העניין.

הרב שרא נסע לאיטריה

אם רוצה סיעתנו לזכות בפירסומת כללית, היא צריכה לעשות דבר הנראה כמו שגיאה. כי אז מובטחות לה כותרות גדולות וידיעות מודגשות ברוב עיתוני ישראל, אפילו בעמוד הראשון.

זה קרה בשבוע שעבר. בזהאחריה פירסמו רוב העיתונים, ממערב עד גירוסלם פוסט, במסגרות מובלגות, סיפור משעשע: שקראתי בהצופה ידיעה על רב שביקר באטליה של פסל, כדי לבדוק אנדרטה שנועדה לכנסת. שאלתי את שרההדתות מדוע נסע הרב לאטליה, ואחרי ששרההדתות השיב לי במכתב והעמיד אותי על השגיאה המגוחכת, ביטלתי בבושתי פנים את השאלתה.

סיפור משעשע. חבל רק שאינו נכון. האמת היא שהשאלתה שלנו התבססה על ידיעה בהארץ, בה דובר על נסיעתו של הרב לאולפן האמן באטליה. ייתכן כי כתב הארץ אכן טעה, או הוטעה, ביחס לידיעה. מכיוון שהעניין נראה מעניין, בדקנו אותו לגופו, אחרי הגשת השאלתה. וכך נתגלתה לנו כי הידיעה שעליה התבססנו, ושהוזכרה גם בגוף השאלתה, היתה מוטעית. מובן שביטלנו את השאלתה. נראה כי שרההדתות התאכזב שאנדה לו הזדמנות לדפוק אותנו, ועל כן המציא בעיתונו את הסיפור הבדוי הנ"ל, כולל מכתבו שלא היה ולא נברא. שאך העיתונים העתיקו את הסיפור הבדוי בהנאה רבה.